

Posudek vedoucí diplomové práce

Název práce: Sociálně emoční kompetence dětí vzdělávaných v domácím prostředí

Autorka práce: Bc. Soňa Rubišová

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Předložená diplomová práce se zabývá fenoménem domácího, resp. individuálního vzdělávání, z pohledu analýzy sociálně emočních kompetencí dětí. Tematicky považuji vymezení za vhodné pro tento typ závěrečné práce. Výsledky mohou přispět k diskuzi o socializačním i osobnostně rozvíjejícím vlivu individuálního vzdělávání na dítě. Jedná se o téma, které je v posledním desetiletí celospolečensky velmi diskutované, dalo by se říci, že i konfliktní. Vzhledem k poměrně marginálnímu podílu dětí ve věkové kohortě, které se vzdělávají v domácím prostředí, nemáme příliš empirických dat, abychom mohli diskuzi o individuálním vzdělávání podpořit pomocí prezentace validních dat. V tomto směru lze očekávat, že autorka přinese přínosný příspěvek.

Text je se drží tradiční trajektorie -je členěn na teoretickou a praktickou část. Úvodní teoreticko-přehledová kapitola přináší přehledný vhled do problematiky. Čtenář získá vstupní orientaci týkající se specifík individuálního vzdělávání, jeho historie i motivace k jeho volbě. Dále se autorka věnuje vývojovým souvislostem mladšího školního věku, poslední část teoretické části je věnována nástrojům, které mapují sociálně a emoční kompetence. Autorka pojímá témata kontextuálně, s logickou návazností. Co se týče výběru relevantní literatury, tak rozsah je velmi adekvátní, s vyváženým podílem zahraničních zdrojů. Citace jsou používány dle normy.

S metodologickou částí se studentka vyrovnala rovněž přehledně, čtenáře doprovází genezí koncepce svého empirického zájmu, své kroky a volby nástrojů sběru dat komentuje, odůvodňuje, včetně komplikací při hledání respondentů, kteří by splňovali stanovené podmínky zařazení do výzkumného vzorku. Diplomantka zvolila komparativní pojetí, kdy srovnávala data od 5 dětí z domácího vzdělávání s pěti dětmi, které navštěvují základní školu, vždy spárovala jedno dítě, které se vzdělává v individuálně a jedno dítě ze základní školy. Design vyhodnocení dat je kombinovaný, s akcentem na kvalitativní formu. Páry tvořila tak, aby měly co nejvíce společných znaků. Limity tohoto postupu jsou reflektovány. Klíčové i doplňující výzkumné otázky jsou formulovány s očekáváním bohaté nasycenosti.

Empirická část práce je poměrně rozsáhlá, detailní, hutná a bohatě členěná. Své nálezy autorka prezentuje až kazuisticky, posloupně prezentuje data z použitých metod u jednotlivých respondentů, poté komparuje jednotlivé dvojice. Interpretační rovina analýzy dat

je v dostatečné hloubce, studentka prokázala, že se dokáže nad daty zamyslet i v širším kontextu, zároveň je citlivá vůči možným mylným závěrům.

V diskuzi se autorka věnuje primárně limitům své práce a volbě vlastního metodologického nástroje, následně kondenzuje své závěry v kontextu cílů práce a výzkumných otázek. Zde bych ale doporučila explicitnější odkaz na výzkumné otázky a jejich odpovědi a podrobnější diskuzi s použitou literaturou.

Z jazykového hlediska je práce psaná srozumitelně, vážnější gramatické chyby či frekventované překlepy jsem nezaznamenala. Autorka však mohla být pozornější při závěrečné grafické korektuře a převody mezi formáty textu, některé pasáže práce jsou odskočené.

Práce naplňuje parametry pro daný typ absolventské práce, je dodržen požadovaný rozsah textu a obsahuje veškeré povinné součásti práce.

Studentka svou diplomovou práci zpracovávala za konzultační podpory Mgr. Micháلكové, jejíž posudek přikládám níže.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 4. 9. 2019

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Posudek konzultantky na diplomovou práci:

Sociálně-emoční kompetence dětí vzdělávaných v domácím prostředí

Autorka diplomové práce: Bc. Soňa Rubišová
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Autorka ve své diplomové práci nahlíží na téma sociálně-emočních kompetencí u dětí vzdělávaných v domácím prostředí a porovnává je s vrstevníky ve státních základních školách. Práce je dělena na teoretickou část a samostatný výzkum.

Během konzultování diplomová práce doznala mnoha změn a autorka vybírala z mnoha podob výzkumu. Výzkum se nakonec rozhodla zakotvit kvantitativně i kvalitativně. Ke kvantitativně zakotvenému skórování použila autorka škálu Socio-emočních dovedností z Inteligeční a vývojové škály IDS. Tuto kvantitativní metodu autorka kombinuje se Škálou sociální orientace, aby hlouběji popsala úroveň sociálního vhledu u dětí. Obě skupiny pak autorka porovnává a obsahovou analýzou popisuje dílčí rozdíly u skupin.

Autorka při vypracovávání diplomové práce pečlivě sbírala data. Velmi oceňuji,

že se pokusila vedle normativních psychometrických testů použít při práci i vlastní fotografický materiál podněcující socio-emoční prožívání u dětí a diskutovat jeho zvolenou formu.

V Praze 29. srpna 2019

Mgr. Lucie Michálková